

dog kun er Kjøbenhavn og gamle Kjøbenhavns Amt, og fornemlig det sidste, som ingen Brug have haft for Besøbet. Der er et Par andre Amter, som have levet en Ubetydelighed, Maribo Amt og Nibe Amt. Men det kan meget godt være Tilfældet, at Understøttelserne have været uddelte, og at der er kommet Forhindringer i Veien for de Paagældende, saa at de ikke h.ve kunnet benytte Understøttelsen, og naar der iverigt ses hen til, hvilken uhyre Nytte denne Bevilling stifter navnlig for den fattige Del af Befolkningen, som ifølge hele sin Siilling er udelukket fra en hvilkenkom helst Undervisning udenfor den almindelige Almueundervisning, synes jeg rigtignok, at Rigsdagen skulde betante sig to Gange paa at nedsætte denne Bevilling. Jeg kan for mit Vedkommende ikke skjønne, at der er Grund dertil. Endnu skal jeg kun bemærke, at Bevillingen har kun været given, jeg veed ikke, om to eller tre Gange. (En Stemme: To Gange). Altsaa kun to Gange, og det første Aar kan man være aldeles overbevist om, at Befolkningen slet ikke var bleven opmærksom paa, at Bevillingen var bleven forhøjet til det Tredobbelte, hvori der altsaa ligger en Undskyldning for, at Ansøgninger ikke ere komne ind i rigeligt Antal. Det skal nok bekræfte sig, at naar denne Bevilling har været given i nogle Aar, vil der komme Ansøgere i et meget stort Antal i Forhold til Bevillingens Størrelse. Jeg skal med disse Ord paa det Bedste anbefale denne Bevilling.

Krieger: Det er ligeledes kun et enkelt Punkt, jeg vil omtale, idet jeg skal rette et Spørgsmaal til den ærede Minister, foranlediget ved en Yttring af ham, hvorved han bestyrede mig i en Tanke, jeg har haft under Sagens Behandling, men som det er meget vanskeligt for det enkelte Medlem at komme til Klarhed om. Min Bemærkning angaar Udvalgets Forslag under Nr. 22, som gaar ud paa at tilføje følgende Anmærkning: „Som ekstraordinære Gratistier kunne optages indtil 20 Disciple, hvis Eigner gjøre det ønskeligt, at de erholde Adgang til en højere Uddannelse, men hvis Forældres Formuestilstand ellers vilde udelukke dem deraf.“ Tingen selv har min fulde Sympathi; derimod har jeg ikke megen Sympathi for disse Anmærkninger i Finantsloven, det er altid en egen Sag med saadanne Anmærkninger. Finantsloven indeholder jo et Overflag over Udgifter, men her er Mening netop at foretage en Foranstaltning, som ingen Udgift medfører. Man bliver da strax opmærksom paa, om virkelig en saadan Anmærkning er nødvendig. Nu kom den ærede Minister just til at gjøre en Bemærkning i denne Retning, idet han yttrede, at han allerede havde, — jeg tror, det var i to Tilfælde — optaget to saadanne ekstraordinære Gratistier, og han henviste til, at den hele Ordning af Stolepenge ikke var bleven

betraktet som en Lovgivnings Sag, men som Noget, der henhørte under den kongelige Anordnings Myndighed. Det synes altsaa at ligge meget nær, at Oprettelsen af ekstraordinære Gratistipladser overhoved ikke behøver at komme ind paa Finantsloven, men at det er Noget, der maatte ligge under Regjeringen, og som den kunde ordne, naar Oprettelsen af saadanne Pladser virkelig ikke medførte nye Udgifter. Det vilde være en stor Behagelighed, om det, som jeg tror, meget priseliggende Formaal, som her tilsigtes, kunde blive lige meget naaet, enten Anmærkningen kom ind eller gik ud. Mit Spørgsmaal til den ærede Minister er altsaa, om denne Regjeringens tidligere utviiksomme Myndighed er opgivet ved nogensomhelst Aftale med Folkethinget eller ved nogen anden Foranstaltning. Det er af den Slags Ting, som det er overmaade vanskeligt at følge med, naar man ikke er nøie inde i en Administrations Detailer, og jeg tror derfor, at den ærede Minister vil finde det naturligt, at jeg henvender det Spørgsmaal til ham, om den hidtil utviiksomme Myndighed er frafalden. Har Ministeren denne Myndighed til med Kongens Bifald at ordne Forholdet, saa er det overmaade ligegyldigt, om Anmærkningen gaar ud eller ikke. Jeg vilde, dersom den Myndighed utviiksomt er tilstede, til Syvende og Sidst foretrække, at Anmærkningen ikke kom ind, thi saa vare vi fri for en unødvendig Anmærkning paa Finantsloven.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (Fischer): Forholdet er dette, at der har været forhandlet mellem Rigsdagen og navnlig mellem Folkethinget og Regjeringen om at fastsætte Stolepengene anderledes og om at indskrænke Fripladsernes Antal. Men dette er ikke slet ved Lov, men i Denhold til Forhandlingerne slet ved kongelig Anordning. Saaledes stod altsaa Sagen. Det er altid en kongelig Anordning, der har udført Resultatet af de, om jeg turde sige saa, underhaanden mellem Rigsdagen og Ministeriet førte Forhandlinger. Nu ønskede jeg at faae Anledning til i videre Omfang end hidtil at benytte Netten til at give Fripladser i de lærde Skoler. Jeg spurgte da mit Ministerium til Raads i denne Henseende. Det mente, at Netten utviiksomt var hos Administrationen; men da den var brugt efter forudgaaende Forhandling med Rigsdagen, saa valgte jeg den Middelvei at optage den omtalte Anmærkning paa Finantslovsforslaget, dog udtrykkelig saaledes, at jeg har anerkjendt, at den strengt taget ikke er nødvendig. Jeg har ogsaa udtalt dette overfor Folkethinget, da dette Thing optog paa Tillægsbevillingen de to Clevers Fripladser, som allerede vare uddelte. Jeg har da udtalt, at det strengt taget ikke var nødvendigt at optage dem, men jeg kunde naturligvis ikke modsætte mig, at man vilde optage dem. Saaledes er Forholdet.